

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÒDICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Vera de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

LOS QUE SE 'N VAN

JOSEPH LLOVERA

INSIGNE PINTOR CATALÀ

Mort á Reus, sa ciutat natal, lo dia 7 de Novembre de 1896.

JOSEPH LLOVERA

La mort soptada del insigne artista 'ns ha omplert de desconsol.

Com un germà l'estimavam y per germà l'teniam. Sent jove, un noy encare, y trobantse á Barcelona estudiant la carrera de Farmacia en obediencia als desitjos de son pare, farmacéutich de Reus, solia ocupar sas horas vagarosas dibuixant, ab lo qual pagava tribut á las aficions artísticas apoderadas per complert de la seva ánima. Lo nostre plorat fundador D. Ignoscent López Bernagosi, ab la seva clarividencia característica, se pot dir que descubrí á Llovera quan á penas ningú l'coneixia, y sigué son primer editor.

Llavors trassava garbosas caricaturas plenas de gracia y d'expontaneitat, y en ellas se revelava ja un temperament fogós, dotat además de una elegancia y una distinció que havian de constituhir las notas dominants de sas infinitas produccions artísticas.

Desde aquells días ja llunyans sigué sempre amich nostre. Nosaltres el vejerem creixer y enlayrarse gradualment, pero ab gran facilitat, obrintsecamí ab lo dibuix, ab l'aquarela, ab lo quadro al oli, produhint continuament obras y mes obras, totas encantadoras y trobant totas colocació segura á penas sortidas del caballet: las mes d'ellas reproduhidas á profusió pel grabat, pel cromo y per l'oleografía.

Y aixó que com artista á penas concorria á las exposicions públicas; apenas formava part de cap associació ni de cap grupo, preferint los goigs íntims de la vida solitaria consagrada á la febre del treball y al amor de la familia.

Confidents de sas satisfaccions coneixém fins ahont arribavan las ternuras de son cor d'espós y de pare. ¡Pobre amien nostre!..

Alguns anys enrera alsá son domicili de Barcelona y 's trasladá á Reus ab sa familia. Volia que 'ls seus fills respiressin los sanitosos ayres nadius, mes purs y reconfortants que 'ls de la populosa capital de Catalunya.

Y ho feu sense temor á que sufrís detriment de cap classe la seva carrera artística, porque, com deya ell, y ab molta rahó:—Los meus quadros tant es que 'ls pinti á Barcelona com á Reus, com al poble mes amagat de la terra: tenen sempre colocació segura.—

La seva reintegració á la ciutat que l'havía vist naixer sigué per nosaltres un contratemps que 'ns privá de las agradables visitas que durant la seva residencia aquí 'ns feya casi cada tarde al sortir del Ateneo. Pero nostre excellent amich procurava compensarnos quantas vegadas venia á Barcelona: no feya un sol viatge sense venirnos á veure, omplintnos de goig y satisfacció al contarnos sos éxits, sa prosperitat, son benestar, la tranquila vida, no per tranquila menos afanyosa, que portava allá á Reus, en una casa aromatisada ab lo perfum del amor á la familia y animada perpetuament ab los goigs del treball ben comprés y dignament recompensat.

Y sempre, ja sia pel periódich, ja pels Almanachs, podiam contar ab la seva cooperació valiosa y activa, com si per nosaltres estigués disposat á deixarho tot.

Pochs mesos enrera, havent emprés un viatge á París al objecte d'exposar algunas de las sevas obras, celebrarem el gran triunfo que alcansá en aquell centre artístich com si 's tractés de nosaltres mateixos.

¡Qui havia de figurarse que aquell éxit públich, suma y compendi dels moltíssims que portava alcansats particularment, havia de ser l'últim que coronaria sa artística carrera!

Al veurel ple de vida, de salut, de robustés; ab la fantasia sempre desperta; ab la má sempre lleugera; ab aquella concepció fecunda y creadora ahont bullian mil ideas pera trobar desseguida fácil y genial realisació sobre 'l paper ó sobre la tela ¡quí s'havía de imaginar que la traidora mort l'estava atisbant, pera tallar d'improvís sa rauda volada, quan tot just havia cumplert los cinquanta anys!..

Un violent atach cerebral l'ha arrebatat en pochos días al carinyo de sa desconsolada familia, al afecte de sos amichs entranhables, á l'admiració de tots quants se deleitavan contemplant las sevas obras. La patria de Fortuny acaba de perdre un de sos fills dels quals deu sentirse mes orgullosa.... Nosaltres ¡ay! lo plorarem eternament.

CRONICA

Podria titular aquesta crónica «Las humoradas de D. Juan.»

Y consti que, á pesar de trobarnos en la primera quinzena de novembre, no 'm refereixo á D. Juan Tenorio.

Me refereixo á D. Joan Mañé.

L'ilustre Director del *Diari de 'n Brusí* té de molts anys ensá la respectable missió de pensar per compte de las classes conservadoras en tot quant se refereix á la vida pública. Los individuos que 's tenen per sensats, els uns porque están absorbits en los seus negocis, los altres per aburrició natural á tot quant pudi á política, no 's prenen la pena d'encaparrarse en lo que directament no 'ls interessa, y lo mes que fan es passar la vista per las dominicals de D. Joan y dirse ells ab ells:

—¿Has llegit l'article de 'n Mañé?

—Home, no me 'n parlis.... Está divino.

Quan aixís s'expressan es que D. Joan ha tingut lo mérit, per altra part envejable en tot periodista, d'encastarlos al cervell, regularment tou y dúctil com la pasta de fer llonguets, alguna idea de las sevas.

*
* *

L'altre día l'admiració de aquesta massa molt apropósit per elaborar pans de crostons, era tan gran, va estufarse de tal modo, que casi 's desbordava de la pastera.

No ja entre 'l lector del *Brusí* y la seva familia, com en molts ocasions succeheix, sino en lo círcul, en la tertulia, en la Bolsa, en los escriptoris dels comerciants y dels industrials, en los teatros, en las conferencias de San Vicens de Paul y otras confrarías, en una paraula, per tot arreu no 's parlava sino de la gran idea de D. Joan, encaminada á dotar á Barcelona de un Ajuntament acceptable.

La carta del Sr. Mañé contestant á la que va dirgirli *El Tiempo* de Madrit va ser un éxit periódich.

¡Y quínas riallas mes socarronas no feyan los devots del Evangelista conservador, al llegir aquell parafet que diu: «Aquí no hay Panamás, ni Panaminos, ni Panamitos; aquí no hay más que miserias misérrimas, negocios de menor cuantía, propinas de café y copa.»

Aixó de las propinas de café y copa es lo que 'ls va fer mes gracia.

No va faltar mes de un y d'un parell de aquells lectors habituals del *Brusí*, que solen tenir sempre la vista fixa en lo negoci, que concebissen lo plan de llogar la primera botiga que quedés desembrassada á la Plassa de Sant Jaume, al objete de plantarhi un café, porque 'ls senyors de la Casa gran cada vegada que trobin un ciutadá que 'ls convidi, no tinguin d'anar massa lluny.

Y un d'ells deya:—¿Qué 'ls sembla si además de café y licors hi servís xops de cervesa belga de la marca mes acreditada?

*
* *

No sé que pensarán de aquest concepte tan honros los individuos que desde la restauració ensá han portat al Consistori barceloní las situacions monárquicas conservadora y fusionista, mestressas absolutas del tinglado.

Aquell despreciatiu «negocios de menor cuantía, propinas de café y copa» deu haver sonat á las orellas de molts com lo xiulet de una tralla, assotant á una réqua de burros que havent tingut mil ocasions de aprofitarse, s'han contentat ¡infelissos! ab uns quants grapats de palla.

Veritat es que á copia de buydar xávegas, lo deu-

DELICIAS ELÉCTRICAS

Van vostés per un carrer,
vessa un forat mal tapat,

sistema á la crítica negativa y aficionats á difundir per tot remey la obligació de cuydarse cada hu de casa séva, prescindint en absolut dels interessos de la colectivitat.

Sense aquesta propaganda funesta, mare de la mortal apatía y del eunuquisme, dels mateixos que 's queixan dels mals que produheix, ¿sería possible que una ciutat y tota una provincia de la importancia de Barcelona, que suma un milió de habitants y reuneix interessos tan quantiosos, hagués anat á caure tota entera á mans de una trinitat de Pantorri-llas, membres de una sola familia?

Ja se que D. Joan algunas vegadas ha dirigit certs entretochs als que troban *planas* totas las dificultats de las lleys y que tenen sempre á punt 'ls *casals* dels encasillats per inclourehi als que han de sortir elegits regidors; ¿pero basta donar punxades d' agulla, quan lo que aquí 's necessita son bayonetas y fins potser canóns d' artillería? ¿Quán lo *Diari de Barcelona* ha alentat ab sos virils accents als homes honrats de totas las ideas y procedencias, qu' en totas ellas s' hi contan verdaders amants de la moralitat pública y de la bona administració, animantlos á fer cessar de una vegada l' actual vergonyós estat de cosas?

No: D. Joan, no va per aquest camí.

saltan enlayre y ¡amunt!
¡visca la electricitat!

te municipal s' acosta avuy com avuy á uns xeixanta milions de pessetas; pero aixó, 'l mateix D. Joan ho regoneix; aixó es degut al desordre, al despilfarró de nostra administració municipal «dolencias incurables porque radican en su propia constitución.»

Y lo que diu ell: «Mientras la política sea, como lo es entre nosotros, una granjería, y los municipios una parte de este organismo, sus funciones se han de resistir de su idiosincrasia. Hoy los municipios son el botín que se entrega á los que prestaron servicios en las luchas electorales, ó mejor dicho, en los simulacros electorales.»

No serém nosaltres qui desconeguém que al formular aquests conceptes D. Joan ha posat lo dit sobre la llaga.

Y sobre una llaga cancerosa.

Pero ¿quí té la culpa de que la tal llaga s' haja format y s' haja anat exacerbant de día en día sobre un cos anémich y decrepít per falta de vigor y de virilitat, viciat per l' escepticisme y envenenat per l' egoisme individual erigit en única lley?

Contestin los esperits pessimistas, entregats per

Li sembla mes fácil sustituhir la tutela de un cacich per la tutela de un Capitá general: reempla-sar l' estat de trampa permanent, per l' estat de siti permanent també.

Barcelona, segons ell, no tindrà un Ajuntament conforme fins y á tant que 'l nombri un sol elector: lo Capitá General, ab facultats per proclamar l' estat de siti y d' enviar á Montjuich als edils que per fás ó per nefas se neguin á aceptar lo cárrech....

No comprench com D. Joan una vegada colocat en aquesta pendent no reclama que 's formi una corporació municipal composta exclussivament de Mossos de la Esquadra.

¡Vaya un honor fá ab aquesta idea al poble barceloní en general, y especialment á las classes conservadoras per ell adoctrinadas!....

Perque es de creure que dintre de aqueixas classes voldría D. Joan que ab preferencia 'l Capitá general anés á triar los regidors de Barcelona, posantlos la punta de l' espasa al pit, com diuhen que van ferho ab lo rey Wamba y dihentlos:— Vaja, aquí no s' admeten excusas: ó al Saló de Cent ó á Montjuich.

Lo mateix Sr. Mañé, que may ha volgut ser res y que respecte al desempeñyo de càrrechs públichs conserva encare la virginitat, voldria veure quina cara hi faria avuy per demá que 'l Capitá general li imposés en aquesta forma 'l càrrech de regidor, obligantlo á baixar desde la grada ahont contempla la corrida á lidiar ab el toro mal criat y *marrajo* de l' administració municipal.

Estich mes que segur que diria:

—Sempre que 'm dongui un aposento ben abrigadet contra las corrents d' ayre, General, pórtim á Montjuich.

*
*
*

Nosaltres creyém, en efecte, que 'ls calabossos de Montjuich podrian influhir considerablement en la millora de la administració de la ciutat; pero no tan canthi als que 's neguessin á ser regidors, sino als que ab las sevas trassas y manyas han arribat á impedir que Barcelona pugua investir ab aquest càrrech á las personas de la seva confiansa.

Deurí'n anar á Montjuich á covar uns quants anys fins á corretjirse de la seva escandalosa conducta, en primer terme 'ls cacichs que 's posan totas las lleys per montera y darrera seu tots los trampistas y tupinaires que han convertit las eleccions en un asquerós simulacre; los conculcadors de la ley, los que prenen com una gracia l' estafa dels vots y la falsificació de las actas; los que, tant ab sufragi restringit, com ab sufragi universal, han acabat per rodejar las eleccions de una muralla de bruticia que no pot atravessar cap persona limpia y que s' estimi.

Ab aquesta desinfecció previa, renaixeria la confiansa en lo cos electoral, y 'ls Ajuntaments que 's constituïssin, fills de l' opinió, haurían de ser ab l' opinió respectuosos y de vetllar pel bé de Barcelona, baix pena de ferse acreedors al abrumador despreci dels seus conciudadans.

A un home de tanta cultura com D. Joan Mañé y Flaquer, ¿no li sembla mes just y mes propi de un poble digne, la correcció enérgica de tots los abusos que després de deprimirlo esterilisan los seus esforços, que no l' aplicació com á únich remey, del estat de siti?

A lo menos á mí se 'm figura que l' honor y la conciencia dels bons ciudadans, son factors millors de bona y correcta administració que no 'l sabre de un Capitá general que Déu sab quinas mans pecadoras

el manejarían tras cortina, en qual cas no hauriam fet mes que cambiar de.... Planas y Casals.

P. DEL O.

¡MAY MÉS!

Sonet

May més per lo que un jorn vas ferme aymia
may més 't daré rés, may més, t' ho juro;
ni encare que te vejés en un apuro
pots creure que tampoch, res te daría.

May més, t' ho repetesch per tal follia,
y com de sobras sabs lo que 'm sulfuro
veyent tan sols ta imatge t' asseguro
que vas á recordarte d' aquell día.

Ingrata, vil, mal cor, desagrahida:
lo teu despreci jo may de la vida
podré per més que fassas perdonarte.

Y puig que no 'l volgues, si atrevida
tú 'm vares torná 'l bes que vaig donarte
las galdas jo á petons fins tinch d' inflarte.

J. BOVER CASELLAS.

L' AMOR Á DISTANCIA

(NOVELA RÁPIDA)

I

L' embarch

—¡Adeu, Maneleta! Me 'n vaig á Cuba á defensar la integritat de la patria. Prega per la meva prompta tornada, estimam forsa y pensa sempre en mí.

—Aixó no necessitas dir-m'ho, Manelet meu: ja sabs que jo...

—Si, ja ho sé; pero... voldria demanarte un favor.

—¿Qué? Siga 'l que siga, 'l tens concedit.

—Voldria que durant la meva ausencia no 't fessis gayre amiga de 'n Blanch.

—¡Y ara! ¿Per qué m' ho dius aixó?

—Perque jo sé molt bé qu' en Blanch t' havia festejat avants que jo, y fora molt sensible que aprofitantse de la distancia que ara 'ns separará...

—Quédats tranquil y ab aixó no hi pensis.

(Una forta abrassada, un parell de petons, un barco que marxa y una xicota que s' está al moll mirantlo sortir ab els ulls negats en llágrimas.)

II

Al Plá de la Boqueria

—¡Maneleta!

—¡Ay, en Blanch!... ¡Quina casualitat! No fa gayre 'm parlavan de tú.

—¿De mí? ¿qui?

—En Manelet. Ara vinch de despedir-lo. Ha *caygut* per l' Habana.

—¡Ah! Vet'aquí perque fas aquesta cara de prunas agres.... Deus haver plorat.

—Ja veurás!... Sempre es un *golpa*...

—¿Y t' ha parlat de mí?

—¡Oh! No 't pensis; total, una tonteria.

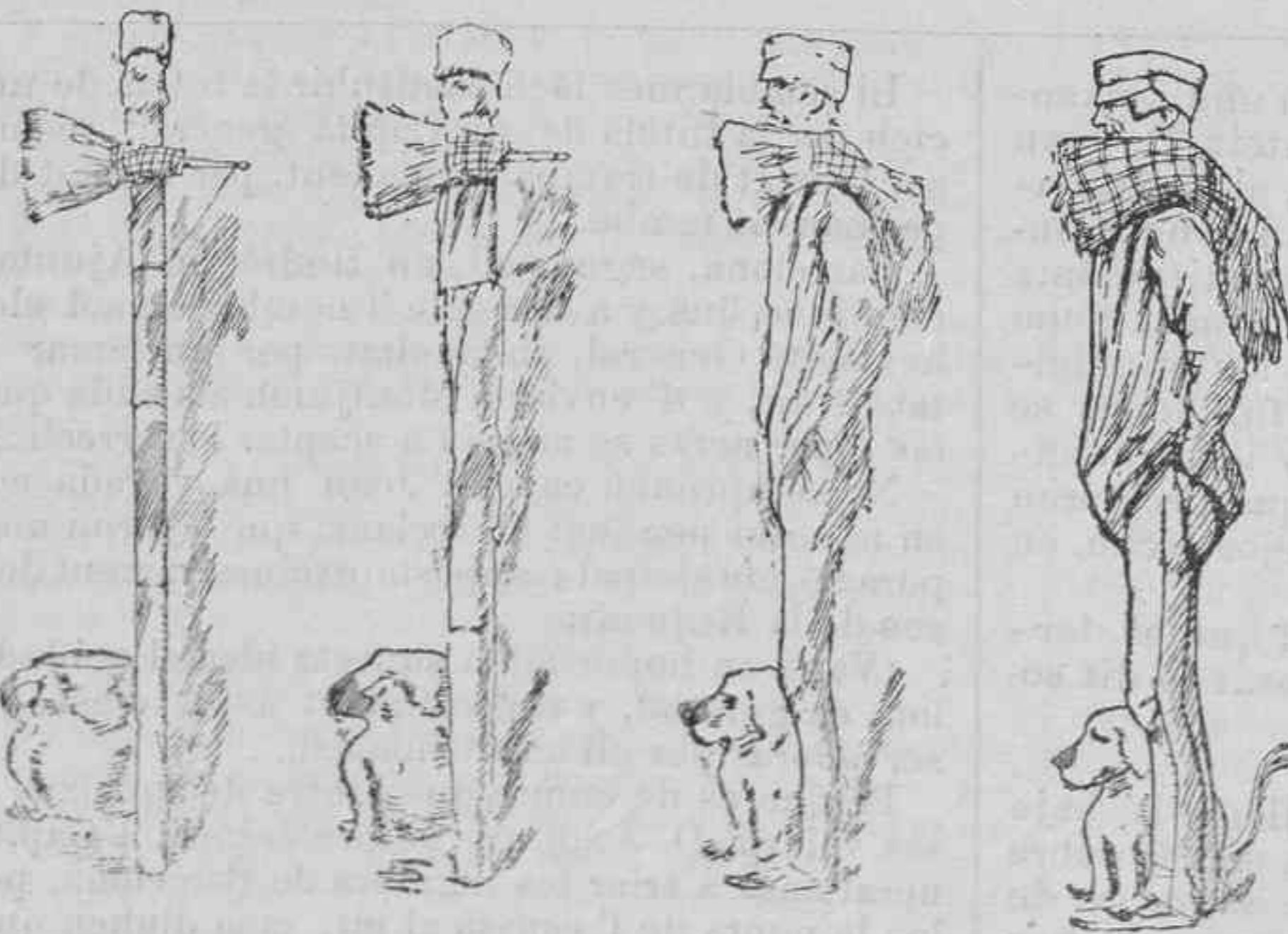
—Bé, pero, qué?

—Té por que mentres ell será fora torném á fernos amichs.

—¡Ah!...

(En Blanch se la mira maliciosament, deixant anar una rialleta. La noya's torna roja y gira la cara perque ell no se 'n adongui.)

GENERACIÓ CASI EXPONTÁNEA

D' aquests dos trastos
¿qué 'n surt, si 's vol?

Ne surt un pinxo
que no va sol.

INTERPELACIÓ

—¿Que sab: quàn s' acabarà aixó de desempedrar carrers per posarhi cordas de filferro?

--Yo creo que s' acabarà... el día que lo tengan llest.

MILITARADAS

—En estas latitudes se atreve V. á hablar de frío!... ¿Y si estuviera en Rusia?

—Pus... probablemente tendría un ruso.

III

Al «Salón de Terpsicore»

—Vaja, tonta, ¿encare pensas ab aquell baligabalaga? Potser una serp d' aquellas tan grosses ja se l' ha menjat.

—No las fassis aquestas bromas, Blanch: no m' agradan. ¿Per qué se l' han d' haver menjat las serps?

—¡Si era tan bó com tú ponderas!... Y además, ves si t' ha escrit. Y aixó, que segons tú dius, va jurarte que lo primer que faria al arribar á l' Habana sería agafar paper y ploma y enviarte quatre ratllas...

—Ab aixó tens molta rahó... No s' ha portat com li pertocava.

—Per xó 't dich... No t' hi amohinis... Mira, 'ls músichs ja 's posan á punt... Anda, Maneleta, que va d' americana. ¿Ballemla á la salut d' ell?

—¡Sempre serás un gat dels frares!...

(Ell y ella s' agafan, y gronxantse voluptuosament se perden entre l' abigarrada multitud de parellas que ompla 'l saló.)

IV.

Cartas

De 'n Manelet á la Maneleta:

«Estimada Maneleta: Sabrás que fa tres mesos vam arribar aquí sens novedat. No t' havia escrit avants: per las molts obligacions que tinch m' havia sigut impossible. Aquest clima 'm proba molt, m' han fet cabo y per ara no 'm falta may un duro á la butxaca.

»De tots modos, espero ab verdader desitj el dia de la tornada. Recórdat del jurament que vas ferme y pensa que no has de ser de ningú mes que meva.»

De la Maneleta á en Manelet:

«Apreciat Manelet: La teva carta m' ha omplert d' alegría y satisfacció. Sé qu' estás bo; veig que pensas en mí! ... ¿Qué mes puch desitjar?

Guárdat d' enfermetats y balas y confía en el carinyo invariable d' aquesta que sóls per tú viu y alenta.

V.

A casa d' ella

—¡Ay, Blanch!... Tinch una por pel día qu' en Manelet torni!...

—Sí... ¿qué farà? Callar y cuydarse d' ell.

—¡M' agradas tú!... ¿Creus que la partida que li hem fet pot mirársela ab indiferencia?

—Lo que crech es que no té cap dret en ficarse en tú. ¿Sabs aquell xicot ebanista que va marxar ab lo mateix batalló qu' ell? Avuy m' ha escrit y me 'n parla de 'n Manelet.

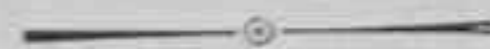
—¿Qué 't diu?

—Mira: aquí duch la carta. Ves que te 'n sembla d' aquest bossinet: «Tu antiguo conocido Manelet hace mucha farrolla y se la campa que 's un gusto. Ha conquistado á una negra muy rica, y le hase esquitxar todo el dinero que quiere. Te aseguro que aquí el hombre ha trobado una viña...» ¿Qué te 'n sembla?

—Res; qu' estém en paus.

—Quan torni, si 't renya li pots replicar: Vaig enténdrem ab en Blanch... porque vaig sapiguer que tú t' entenías ab una negra.

A. MARCH.

PARODIA

.....
 Senyora Pia, no puch
 del meu cor calmar la rabia;
 que mare tinch, prou que ho sé,
 com tinch cosins y germanas.

Figuris, jo anava amunt,
 tot alegroy, dret á casa,
 quan venia carré avall
 á tot corre, una *tartana*;
 m' aturo per' que passés
 y allavors ¡que Deu me valga!
 senyora Pia, hi he vist
 á ma Pilar assentada.

La cara se m' ha enrogit
 de vergonya; y ella, ingrata,
 enrahonava ab no se qui,
 si era jove ó be canalla,
 home ó dona, no ho se pas;
 mes lo cor m' ho diu encare:
 «Es l' adroguer del cantó,
 el qu' ha rendit tantas raspas
 com la Roseta, la Munda,
 la *Juanita* y l' *Esperansa*.»

Darrera corro al moment,
 tombantne carrers y plassas,
 girantme tres cops lo peu,
 cayent sis ó vuyt vegadas
 y bullint en mon cervell
 un pensament: la venjansa.

Corrian ells més que jo
 y l' delit ja m' flaquejava;
 dissimularlo volia
 y no podia en ma cara;
 m' espurnejavan los ulls,
 cremor sentia en mas gallas,

y un trip-trap me feya 'l cor,
 quan al lluny jo veyá encare
 la nena dels meus amors....
 aquella hermosa xulapa.

¡Senyora Pia, ja veu
 si tinch rahò d' exclamarme!
 Y 'l més sensible de tot
 es qu' al caure una vegada,
 atent m' ha aixecat un *soci*
 que d' home honrat feya cara;
 el qual demostrant tenirhi
 molta afició y molta trassa,
 m' ha fet *corre dotze pelas*
 y 'l rellotje que portava.

SALVADOR BORRUT Y SOLER.

¡EN GUARDIA!

Es un consell d' amich, que potser algun día me
 l' agrahirán. Si vostés tenen muller, fills, promesa
 ó alguna altra persona digna d' estima y considera-
 ció ab la qual els sabría greu quedarhi malament,
 despedéixinsen desseguida.

Aixó de la electricitat va complicantse d' una ma-
 nera tan inesperada y alarmant, que per mes que
 avuy estiguém bons y sans y sense cap ceba que
 'ns fassi coure 'ls ulls, ningú 'ns assegura que demá
 no serém á can Taps, despedassats científicament
 per aquesta forsa misteriosa que l' Edison ha per-
 feccionat y las companyías alemanas han sembrat
 pels carrers lo mateix que si fossin patatas.

A mí—no puch negarho—m' dol lo que no es po-
 ssible imaginarse l' haver de bescantar los adelantos

DEL MALAGUANYAT PINTOR REUSENCH JOSEPH LLOVERA

«Fin de fiesta.»

del sigle; pero *salus populi suprema lex*, y amich de vostés avants que tot y convensut de que val mes descubrir l' abisme que no taparlo ab fullas perque ningú se 'n adoni y s' hi clavi de nassos, els poso en guardia contra la electricitat y 'ls previnch que respecte á aquest ram si no estém literalment sobre un volcán poch se n' hi falta.

Las empresas d' alumbrat eléctrich son molt frescas. Al anunciar l' establiment de las sevas instalaciones ens fan uns discursos tan bonichs y plens de gangas económicas, que un no pot menos que treures lo mocador y aixugarse furtivament la baba.

—No hi ha res com aquest sistema d' alumbrat—ens diuhen:—l' electricitat es lo mes cómodo, lo mes curiós, lo mes barato,

Pero 's descuydan d' anyadir:

—Y lo que ab mes facilitat dona 'ls despatxos pel altre mon á las personas tranquilas y morigeradas. —

Per poca memoria que vostés tinguin, se n' han de recordar. Un día saltá enlayre una planxa de ferro de las que comunican ab el cable. Era á la Rambla de Canaletas, y si no va haverhi mitja dotzena de morts, va ser perque la casualitat, que generalment vetlla mes que las empresas, no ho va volguer.

Pocas senmanas després, un' altra planxa de la mateixa categoria repetí la *sort* en la plassa de Santa Ana, fugint de la boca que la subjectava y saltant atmósfera amunt, com si aquí á la terra no li fessin bons tractes.

—Bé, bueno, no s' alarmin—deyan las empresas, segurament mes alarmadas que nosaltres, però fent el cor fort pera evitar que 'l pánich cundís:—no s' alarmin y visquin tranquils. Aquestas cosas no succeixen cada día. —

Cada día, sembla que no; pero cada parell de mesos, ja poden ben refiarsen.

No fa molt, l' altra senmana, una planxa bastant voluminosa emprengué l' acostumada excursió aérea, sense que tampoch, per aquesta vegada, hi hagués desgracias personals, pero recordantnos que 'l millor día n' hi pot haver.

Y vegin si n' hi pot haver, que á Bilbao ja n' hi ha hagut varias.

L' última ha recaygut sobre un treballador de la propia companyia. Estava l' home colcant uns fils, quan de sopte passa la corrent eléctrica, l' agafa á n' ell de ple á ple y quan els seus companys s' ajupen per cullirlo, 's troban ab que allí terra no hi ha sino un cadávre.

Vajan ara dihent que la electricitat es una cosa tan segura, pacífica é inofensiva!...

No sé qué dir'm'hi: jo no las tinch totas.

Los sabaters d' aquesta terra, que son gent enginyosa y de no escassos alcances ¿no podrian inventar un calsat ab la sola vacunada contra la invasió eléctrica?

Perque si no, no 'ns queda mes remey que no móurens de casa... ó resignarnos á morir qualsevol día sense formació de procés ni asistencia médica.

MATÍAS BONAFÉ.

LA GRATITUT HUMANA

Cansat y mort de sed
lo cassador camina;
per trobá un lloch ombriu y una font fresca
tot lo del men daria.
Al lluny d' un rossinyol
se sent la melodia,
y atret per aquell cant, al bosch se n' entra
trobant lo que desitja.
Lo rossinyol al véurel
ab mes delit refila

com un obsequi al rey de la natura
que son palau visita.
Calmada ja la sed
y fora la fatiga
se 'n va lo cassador, pero avans plega
una pedra de lliura,
apunta ab ull certer
y al rossinyol la tira
que cau agonisant, mentre aquell bárbaro
fa indiferent sa via.

JEPH DE JESPUS.

LLIBRES

EL MONASTERIO DE SANTAS CREUS (Tarragona, — Memoria descriptiva per D. Joan B. Pons Traval — L' Associació de Arquitectos á la qual pertany l' autor de aquesta monografia te la bona costum d' efectuar una ó dos excursions anuals al objecte d' estudiar algún dels monuments mes típics de Catalunya. Trasladata los socis al lloch ahont radica 'l monument, un d' ells llegeix lo treball que li ha sigut encomenat respecte á aquell exemplar arquitectónich, y donat dit treball á l' estampa l' Associació aumenta poch á poquet, pero ab pas segur, lo séu caudal de interessants memorias, útils en alt grau pera l' estudi de l' arquitectura de la terra.

Lo jove Sr. Pons escullí com á tema de la que li corresponia escriure 'l famós Monastir de Santas Creus, que tantas bellas atresora, y d' ell ne fá un estudi conciensut, nutrit de datos interessantíssims exposats ab método y claretat, ab qual estudi revela á la vegada que son amor als monuments cataláns sa competencia professional.

La memoria del Sr. Pons se distingeix ademés pel bon gust inmillorable ab que ha sigut editada. Ademés dels planos y seccions del monastir trassats ab particular esmero, conté un bon número de fototipias preciosas intercaladas en lo text reprodnhint la vista de conjunt y numerosos detalls del Monestir, de manera que ademés de un estudi constitueix aquesta publicació un álbun escelent de Santas Creus.

MÚSICA VELLA per EVELÍ DORIA Y BONAPLATA. — Ab un prólech de Narcís Oller. — Ab aquesta obra que crida desde 'l moment l' atenció per l' exquisit bon gust ab que ha sigut editada en la tipografia *L' Avenç*, se dona á conèixer un nou poeta, qual nom fins ara permaneixia ignorat. Bé fá avinent aquesta circumstancia l' autor de la carta de presentació, quan diu: «Llegeix lo llibre: ell es la mellor recomenació de qui l' ha fet. Veurás com dius que pot anar ben sol, y 't felicitas coralment, com jo mateix, de sa aparició en lo cada any mes estelat firmament de la literatura catalana.»

La recomanació de 'n Narcís Oller es justa. Lo jove senyor Doria se 'ns presenta com un faulista experimentat y correcte. En la majoria de sos apólechs hi lluheix enginy en l' elecció y desarrollo dels assumptos, notable correcció de forma y una versificació fácil y esmerada.

Pera donar una idea justa de las condicions del novell poeta, no se 'ns acut millor medi que reproduhir una de sas composicions... la primera que 'ns surt al obrir lo llibre:

LA FORMIGA Y 'L GRILL.

Un Grill astut, desvergonyat y viu
que havia malversat, cantant, l' estiu,
mort de fam al hivern, de una formiga
á la porta trucá.

—¿Voldreu amiga
donarme en caritat un bri de palla
per mantenir la dona y la quitxalla?
La Formiga, apiadada, 'l graner obra
y ab dos granets de blat socorre al pobre
Grill, que, content del éxit de sas manyas,
dona las gracias bellugant las banyas.
L' endemá aquesta escena 's repetia,
reproduhintse aixis dia per dia,
fins qu' en espléndit jorn de primavera
aplegant la Formiga en una era
de segó y blat de moro algunas micas,
que la llocada menys proa per xicas,

vejé saltar á quatre passos d' ella,
lo Grill taratlejant sa cantarella.

— Mestre Grill — li digué verament seria —
ara si que m' explico ta miseria.
Recull, recull qu' es temps, fora peresa!
si al retornar l' hivern, ple de pobresa,
per tú y per ta familia de fam morta
no vols anar captant de porta en porta.

Sorprés lo Grill davant sa protectora
que no creya tenir tant á la vora,
respongué mansament:

— Jo vigilava.

No 'n fa poca d' estona que 't guaytava!
De dia y nit en ta ventura penso,
Jo traballo á la sorda, jo 't defenso...
Deixa que algú s' atansi y l' aniquilo...
Tú segueix treballant, que jo vigilo. —

La Formiga agraída y generosa,
una estreta de pota carinyosa
á son amich doná, que sens decoro
tot parlant li prenia 'l blat de moro.

Mes com lo fingiment no tot ho tapa,
y avants un mentider que un coix s' atrapa,
héus aquí que un pardal que la niada
tenia aprop de l' era anomenada,
en ella s' aturá. Veu la Formiga,
fá quatre saltiróns, volta, pessiga
los engrunalls que troba per la vora,
la mira de reull, y .. la devora.

Y, qué va fer lo Grill? Espavillarse
y en un parell de bots acurrucarse
á l' ombra de una fulla de figuera
pel vent arrossegada al mitj de l' era.

Formigas del treball, estéu alerta,
qu' entorn dels cors senzills
tot rastrejant lo pá, ab la boca oberta,
no 'n corren poch de Grills!...

RATA SABIA.

LIRICH

Los concerts segon y tercer donats per la *Societat catalana* no deixaren enera al primer.

Música escullidíssima tocada ab singular maestría per una orquesta casi 's pot dir improvisada; pero succeheix ab los nostres músichs com ab nostres soldats... No hi vol dir res que siguin reclutas: quan convé 's baten com á veterans, sobre tot si cantan ab un bon general que sápigá portarlos á la victoria.

Mr. Crickboom ab los concerts del *Lirich* ha sabut guanyarse 'l tercer entorxat. Fins ara 'l coneixiam com un insuperable executant de la *música di camera*; pero en lo successiu haurém de considerarlo com un director de primera forsa, pel primor, la limpiesa, la expressió ab que interpreta las obras mestras dels immortals compositors. Coneix á fondo 'l sentiment que las inspira y sab traduhirlo ab una fidelitat que enamora.

En lo concert segon s' executá la composició *Surge fleurie* de Vincent d' Indy, que signé extraordinariament celebrada. No perque siga una composició modernista es menos intel·ligible, com ho demostrá la totalitat del públich ab sos aplausos.

* *

La novetat dels dos concerts indicats signé l' aparició del célebre violinista Isaye. Lo *virtuose* belga es un dels tres ó quatre reys del violí que avuy se veneran en lo món artístich. Sentintlo executar se diria que 's complau en acumular dificultats, pel gust de véncerlas ab una facilitat pasmosa, inexplicable... Pero no tot es destresa, agilitat y forsa: quan troba un passatge expressiu, inpregnat de sentiment, Mr. Isaye fa exhalar al seu violí sonidos tan penetrants que arriban fins á lo mes fondo de l' ánima.

Lo públich en massa, seduhit, encantat, meravellat, li

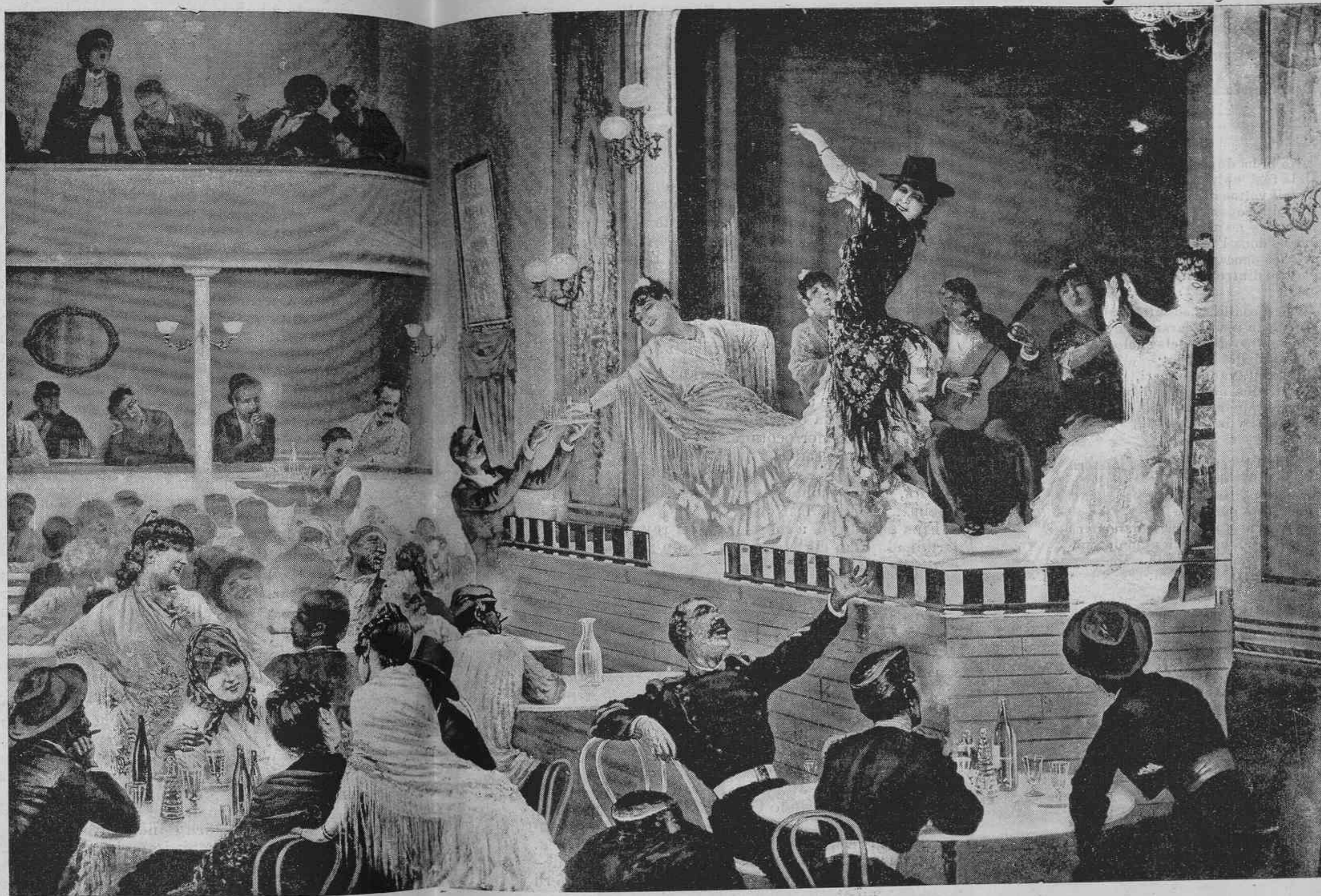
prodigá ovacions de aquellas que sols alcansan els artistas que logran conmourer y entusiasmarlo.

* *

En resúm: la *Societat catalana de concerts* pot felicitar-se del éxit artístich dels seus esforços, encare que tal vegada 'ls resultats materials no haurán correspost á lo que 's mereixia.

Y no ho dich aixó per la galeria del teatro, qu' en tots tres concerts se l' ha vista atestada de filarmónichs, devots de la gran música: en cambi 'ls que mes haurian de protegir aqueixas manifestacions en las quals se depura 'l bon gust del públich, los habituals concurrents á palcos y butacas, no han sigut tan atents y generosos, deixant buidas un gran número de localitats, lo qual es verdaderament sensible.

OBRAS MESTRAS DEL MALAGUANYAT PINTOR JOSEPH LLOVERA

«Café flamenco»

ROMEA

Dimars se posá en escena lo sainete de D. Teodor Baró: *L' estació de la Granota*.

L' autor ens traslada á un poble de montanya 'l dia de la inauguració de un ferro-carril. De broma no 'n vulguin més entre 'ls pobres crachs que no coneixen aquest progrés de la civilisació. — L' obra va fer riure molt, y l' autor signé cridat á las taulas al final de la representació.

* *

Per aquesta nit está anunciat l' estreno de una comedia de D. Urbano Fando titulada: *L' amich Motas*.

TIVOLI

Los exercicis del ilusionista Watry son verdaderament curiosos, despertant l' interés del públich aficionat á aquesta classe d' espectacles.

També ha sigut aplaudit lo patinador Félix Wigo, que executa notables equilibris.

NOVEDATS

A penas sortits del *Juan Tenorio* hem entrat al *Juan José*, lo popular drama de 'n Dicenta, que troba en la companyia del Sr. Cepillo una execució esmerada.

CATALUNYA

Passant per la *Gran-via*, representada al estil italiá, hem arribat al picaresch *Boccaccio* y al desopilant *Orfeo all' inferno*, una de las obras mes típiques del célebre Offenbach, que ni ab trenta anys d' existència ha passat de moda.

Aixís ho demostrá 'l públich rihent ab las bonas sortidas de aqueixa bufonada, interpretada ab gracia y desembrás per la companyia Bonazzo-Milzi, la qual ha trobat ab aquesta obra l' éxit tal volta mes ruidós de la present temporada.

GRAN-VIA

A mes de las óperas y de las operetas s' ha representat en aquest teatro cosmopolita l' obreta valenciana: *Cada ovella en sa parella*.

No podrán queixarse per falta de varietat en los espectacles los feligresos de aquesta parroquia.

N. N. N.

FERIDA AL COR

(Poemet vulgar, ó lo que sia.)

No hi ha dupte que s' estiman
ab la fé d' un pur amor;
ell mil voltas li pregunta,
ella, mil cops li respón:
serás tú y no cap més altre,
que no dona l' Abril flors
com los pensaments que guardo
pera tú dintre mon cor.

L' esposalla es cosa feta;
dins poch temps darán lo cop.
Ell será hereuhet dels oncles,
ella no tindrà mal dot;
ell teixint, val un imperi,
cusint, ella, un pesant d' or....
quí 'ls empetará la basa
al Agustí y la Consol!

Ningú ha entés may los misteris
insondables del amor...
'Será renyina d' un día
que atiará mes lo foch,'
diu la gent que ab *certs assumptos*
no s' hi enfonda poch ni molt,
al saber que ja no balla
ab l' Agustí, la Consol.

Porcells van y porcells venen,
rés hi val, está llest tot;
ni al cap vespre brots de murtra
ni esperansas ni recorts....
Fullaraca que 'l vent porta
son los desenganys d' amor,
desvaris, somnis, mentida,
las cosas totas del mon.

Com si rés, va ella cap-dreta
cercant nous festejadors,
sa madrastra, que al dimoni
te venguts ánima y cos,
s' ha ficat á la mollera
de casarla ab un senyor
que la gronxi, feta un barco
sense velas ni timó!

Un senyor de jupa llarga,
coll de grúa, com n' hi ha molts,
que vesteixi be á la moda;
ab lo vestit ja n' hi ha prou.
Tant sols tinga alguna unsota
y visqui del pressupost,
no importa que sia brétol
poca vergonya y cap grós!

Com si rés, passeja ell motxo,
lo cap coto, trist y groch;
prou lo metje fa potingas
receptant á dret y á tort
sens poder arribá á entendre
quin mal consúm al minyó....
Es que 'ls metjes no s' hi paran
ab las feridas del cor!

Tal com deyan. Quan las fullas
s' han tenyit un xich de groch
y ha brunzit tot just apenas

l' ayre humit de la tardor,
prou que las campanas semblan
dir ab funeral ressó:
'desvari, somni, mentida,
son las cosas d' aquest mon!>

J. BAUCELLS PRAT.

Gracia ja te arcalde. Un arcalde complert, definitiu, fet ab totas las reglas del art, en disposició d' empunyar la vara no ab una má sola, sino ab totas dugas, y hasta ab els peus, si es que ab els peus fá presa com els quadrumanos.

L' arcalde de Gracia es en Derch, l' héroe insigne de la campana.

L' ex-sabater se troba avuy en situació d' entonar la frase de Vasco de Gama, en l' acte IV de *L' Africana*:

«Tú m' apartieni!»

*
**

Pero avants de arribar á aquest resultat tan extraordinari ¡quina batalla mes tremenda! ¡Y quinas peripecias mes morrocotudas!...

Sessións aplassadas, votacions anuladas, influencias en ebullició... *Arguments* per convence als vacilants, processaments entaulats contra 'ls enemichs... En fi, la mar de gresca.

Fins una lluyta á mort entre un rey y un cacich, terminada, com certs desafios, ab un abrás de reconciliació.

Ja ho deya un partidari del arcalde triumfant:

—Que 's desenganyin: no hi ha res al mon qu' enganxi tant com la pega de sabater.

L' anterior president de la Diputació 's deya Sert. Lo president actual se diu Sard.

Ara si que podrém dir:—Quan *surt* en *Sert* hi entra 'n *Sard*.

¡Quina sort!

Sort per en *Sard*; mes no per en *Sert*.

Un epissodi del Judici oral celebrat en la secció segona de la Sala de lo Criminal de l' Audiencia, ab motiu de la querella per injurias entaulada per l' autor de *La Suripanta* contra 'l Sr. Ximeno Planas.

Compareix lo querellant, citat per l' advocat defensor D. Conrat Roure, y aquest després de ferli confessar que havia adquirit la propietat de la comedia francesa *Les vacances du mariage*, de la qual vá sortir *La Suripanta*, li pregunta:

—¿Cóm es que havent comprat aquesta obra no l' ha posada en escena traduhida al catalá ó al castellá?

Lo Sr. Ferrer y Codina contesta ab la major frescura:

—Perque sempre he considerat lo meu arreglo molt superior al original.

*
**

He sentit á dir que Mrs. Valabregue y Hannequin autors de *Les vacances du mariage*, á penas han tingut coneixement de aquesta resposta, han concebut l' idea de interessar á la Societat de autors dramátichs de París en costejar l' erecció de un monument dedicat al etern plagiari. Contribuhirán á la suscripció tots los autors francesos *millorats* pel Sr. Ferrer y Codina.

En aquest cas l' obra constará únicament de una

gran barra servint de pedestal á l' estàtua del autor de *La Suripantà*.

L' altre dia totas las personas que trepitjavan alguna de las placas corresponents á la canalisació de l' electricitat, sentían unas pessigollas tan fortas, que 's posavan á brincar com pilotas de goma.

¡Vaya unas bromas las que té D.ª Electricitat!... Perque l' ilusió hagués sigut complerta no hauría faltat mes sino que aquesta dansa infernal hagués anat acompanyada del sonido de aquellas trompetas tan empadoras!

En los aparadors que 'l fotógrafo Napoleón té en lo carrer de Fernando cridava l' atenció un gran retrato de un menestral que ostentava sobre 'l pit no se quína condecoració.

Ab la cara se li coneixia que al rebre aquella creu no va tenir mes espera y va anarse'n corrents á ca'l retratista.

*
*
*

Lo retratat, que no es altre que l' arcalde de Sant Martí de Provencals, Sr. Arpí, ha fet venir ganas á un gran número de acreedors de aquell municipi de imitar lo séu exemple.

Tots los que tenen láminas dels empréstits de aquell Ajuntament, sense que á pesar de las contínuas gestions que practican pugan cobrar interessos ni amortisacions, sembla que tractan de ferse retratar també, formant un grupo llastimós.

Pera donar mes carácter al retrato, ha ideat colgar-se aquell paper mullat sota l' americana, en forma de gep, que 'ls serveixi pera carregar també ab una gran creu, que no es cap condecoració com la que ostenta l' arcalde.

Als acreedors de Sant Martí no 'ls queda mes remey que portar á coll la gran creu de la paciència.

L' arcalde de Gracia al pendre possessió del seu càrrech ab carácter definitiu s' ha ofert á la redacció del *Diluvi*.

Y 'l célebre Diari dels carmetlos, li ha contestat: «Tota vegada que 'l Sr. Derch s' ofereix tan incondicionalment, valdría la pena, si 'l *Diluvi* sigüés un periódich de certa calanya, de respóndreli: «Fora cumpliments de pamema, Sr. Derch; ja que tant ofereix *part hi vull*, PART HI VULL: ¿ha sentit? PART HI VULL.» A veure á que quedarían reduhits llavoras tants oferiments de boquilla.»

De manera que si 'l *Diluvi* sigüés un periódich de certa calanya....

Un pensament tan soberch no se li acut ni al dimoni...
Sr. Derch, reflexioni:
reflexioni, Sr. Derch.

Ara sí que podrém dir que 'l port de Barcelona es no sols el mes car, sino també 'l mes insegur del mon.

Parli per nosaltres la corbeta italiana *Stéfano* que l' altre dia topá contra 'l mol' de Barcelona anantse'n á pico casi instantáneament. L' efecte que produhía 'l casco sumergit y 'ls tres pals sortint de l' aygua era per entussiasmar als Srs. de la Junta, al enginyer de las obras y á tots quants havent de prestar ausili á aquell barco en perill, van estarse mirant lo naufragi com un dels espectacles mes curiosos é interessants.

*
*
*

DEL MALAGUANYAT PINTOR REUSENCH JOSEPH LLOVERA

«Baile de candil.»

REFRANS ADOBATS

LO SABATER ES I.O QUE VA MRS *ben* CALSAT

Portantli las botas, perque don Francisco se las posi.

Naturalment: no faltarà qui digui que hi havia isada la bandera roja á la Capitania indicant que l'entrada del port no estava expedita.

Pero aquí 's tracta de un barco que ab tot y no estar l'entrada expedita, l'havia franquejada ja, naufragant no quan entrava, sino quan ja era diutre.

També 's dirà qu' en días de temporal no pot garantirse la seguretat del port.

Pero senyor: si 'ls ports no serveixen per donar refugi als barcos en días de temporal ¿per qué y per quan han de servir?

*
*
*

La corbeta *Stéfano* visitava per primera vegada las ayguas de Barcelona.

Lo seu capitá al tornar á Italia podrá dir:

—Hi perdut lo barco; pero á lo menos m' han ensenyat una cansó molt bonica: la cansó de 'n Tururut—qui gemega ja ha rebut.

A la *qüenta* aquest tal Tururut es lo president nato de la Junta del Port de Barcelona.

En Lagartijo ha dit: —Si 's dona una corrida á favor dels ferits y malalts de las guerras de Cuba y Filipinas, jo baixaré á la plassa á lidiar gratuïtament.

Y en Frascuelo ha exclamat: —Jo també.

Ara es quan comenso á creure que la patria está en perill: ara que fins las reservas tauromáquicas se disposan á empunyar las armas.

Días enrera l' empresa de Romea anunciava que s' havia posat en estudi y fins que s' estava ensajant lo drama del Sr. Bordas titulat *Lo comte de Ampurias*.

Després tot de un plegat lo *comte de Ampurias*

ha desaparegut dels anuncis despedintse á la francesa, ab tot y ser catalá.

¿A qué s' deu aquesta retirada?

¡Misteris de teatro!... Es á dir, tant com misteris potser que no ho siguin, sobre tot atenentnos á aquell refrán tan conegut: *Comtes vells, barallas novas.*

Hi ha industrials á la Barceloneta que havent hagut de satisfer una multa, per sentència de aquell Jutjat, no se saben avenir de que hi haja industrials al Districte de la Llotja, denunciats per motius anàlechs, que per sentència del Jutjat corresponent s' han trobat absolts y per consegüent eximits de pagarla.

Preguntará algú:—¿Pero quin delicte havían comés los uns y 'ls altres?

Vaig á respóndre'ls:—Sembla que als altres y als uns se 'ls van ocupar midas del sistema antich, com per exemple: *canas y mitjas canas.*

¿Cóm s' explica—diuhen ells—que lo qu' es pecaminós en lo districte de la Barceloneta, deixi de serho en lo districte de la Llotja?

Y tenen rahó. Pero, créguinme á mí: paguin y no s' hi encaparrin, que podrian posarhi cabells blancs, y encare sería pitjor.

Perque, com diuhen los empleats del govern que solen ser castelláns:—Tener *canas* es un delito.

Sarasate ostenta una gran cabellera.

Isaye no li va á la saga.

¿Per qué 'ls violinistas se deixarán los cabells llarchs?

Vels'hi aquí un problema que casi no 's pot resoldre sino acudint á la Biblia.

Per tocar lo violí com ho fan l' Isaye y en Sarasate se necessita la forsa de un Samsó.

Y la forsa de Samsó—la Biblia ho diu—radicava en sos cabells.

Un gomós s' arrisca á demanar la ma de una ne-na maca, filla de un comerciant acaudalat.

Aquest al enterarse de la seva pretensió, li diu:

—Vosté es encare massa jove per casarse.

Lo gomós ensenyantli las dents, li respon:

—Jove jo?... Mirim la dentadura.

—Y ara? Que per ventura es un caball que vol que li endavini l' edat per las dents?

—No senyor; pero consideri que si fos tan jove com vosté suposa, no las duría postissas.

Y fent un sospir exclama:

—Desde petit que soch molt llaminer.... Totas m' han caygut, perque m' agrada molt lo dols.

Lo pare acaba 'l diálech dihentli:

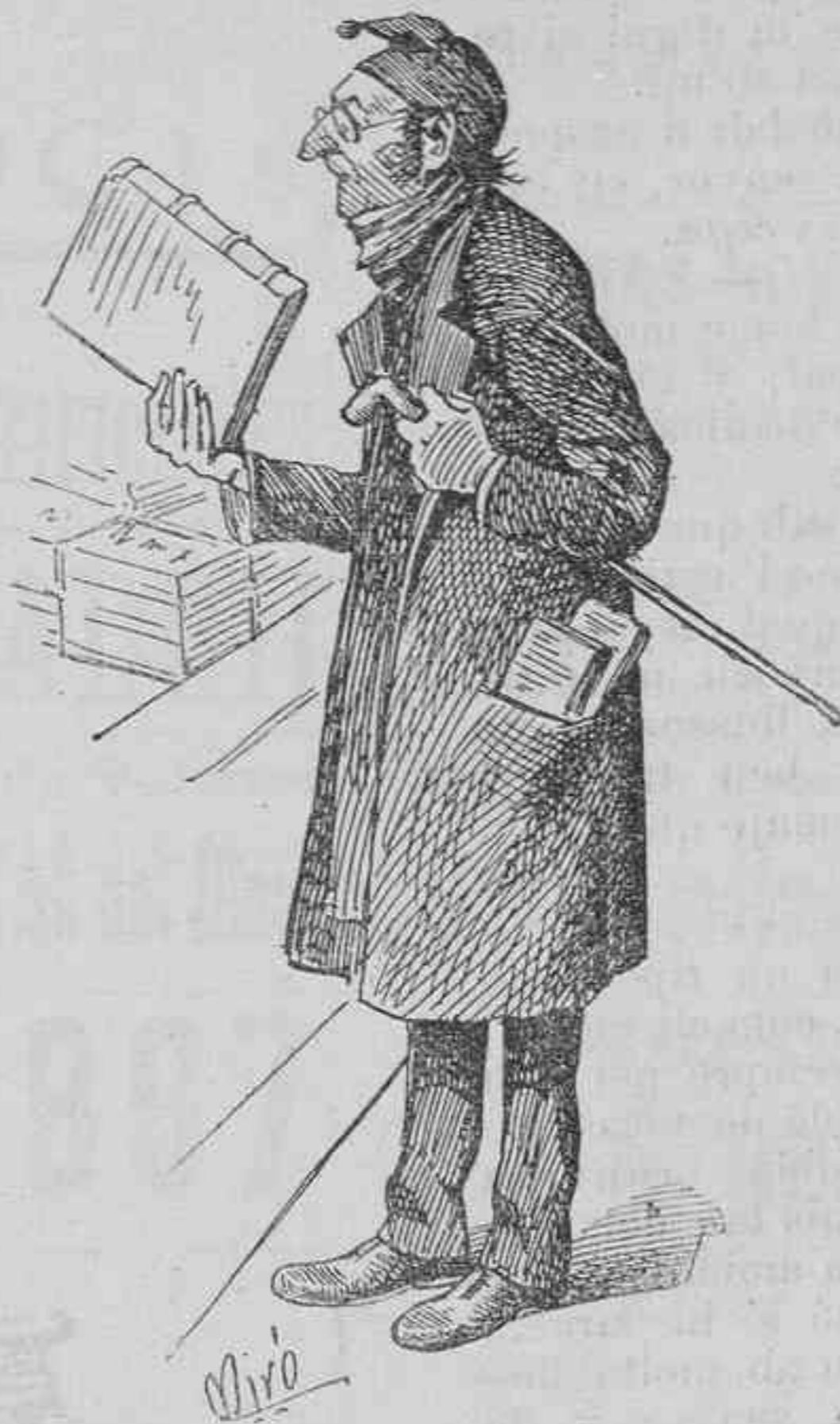
—Donchs miri, quan li tornin á sortir, passi y parlarém del assumpto.

Un pobre malalt del ulls que está á punt de perdre la preciosa facultat de la visió, cansat de metjes, resolt per fi entregarse á las mans de un curandero.

A la primera visita que aquest li fá, li dirigeix la següent pregunta:

UN MESTRE QUE NO COBRA

—¿Que no pagui 'l llibre fins que 'l govern em pagui á mí?... Aixís si que 'm sembla que 'n te per dias.

UN QUE PASSA DE LA EDAT

—¡S' exclaman perque ara 'ls quintan y 'ls embarcan cap allá!
¡Hi hagués qui 'm fes tornar jove tan sols per poguerhi aná!

—Ans que tot necesito que 'm digui si te confiansa ab mí.

Y 'l malalt li respon:

—Sí, senyor, sí; una confiansa *cega*.

A un home molt des- preocupat, y ab punts y ribets de filósop li digueren:

—Ja sab que la seva muller no l'estima?

A lo qual respongué:

—Tampoch m'estiman els llussos, y no obstant ben fregidets me 'ls menjo qu' es un gust.

Hi ha un tipo des- prensiu, com ell tot sol, que vá sempre pel mon brut y plé de tacas.

—Sembla mentida que siguis tan deixat— li diu un amich séu.

—¡Qué s' hi farà!... —respon ab molta flema:—de senyor y de deixat se n' ha de venir de mena.

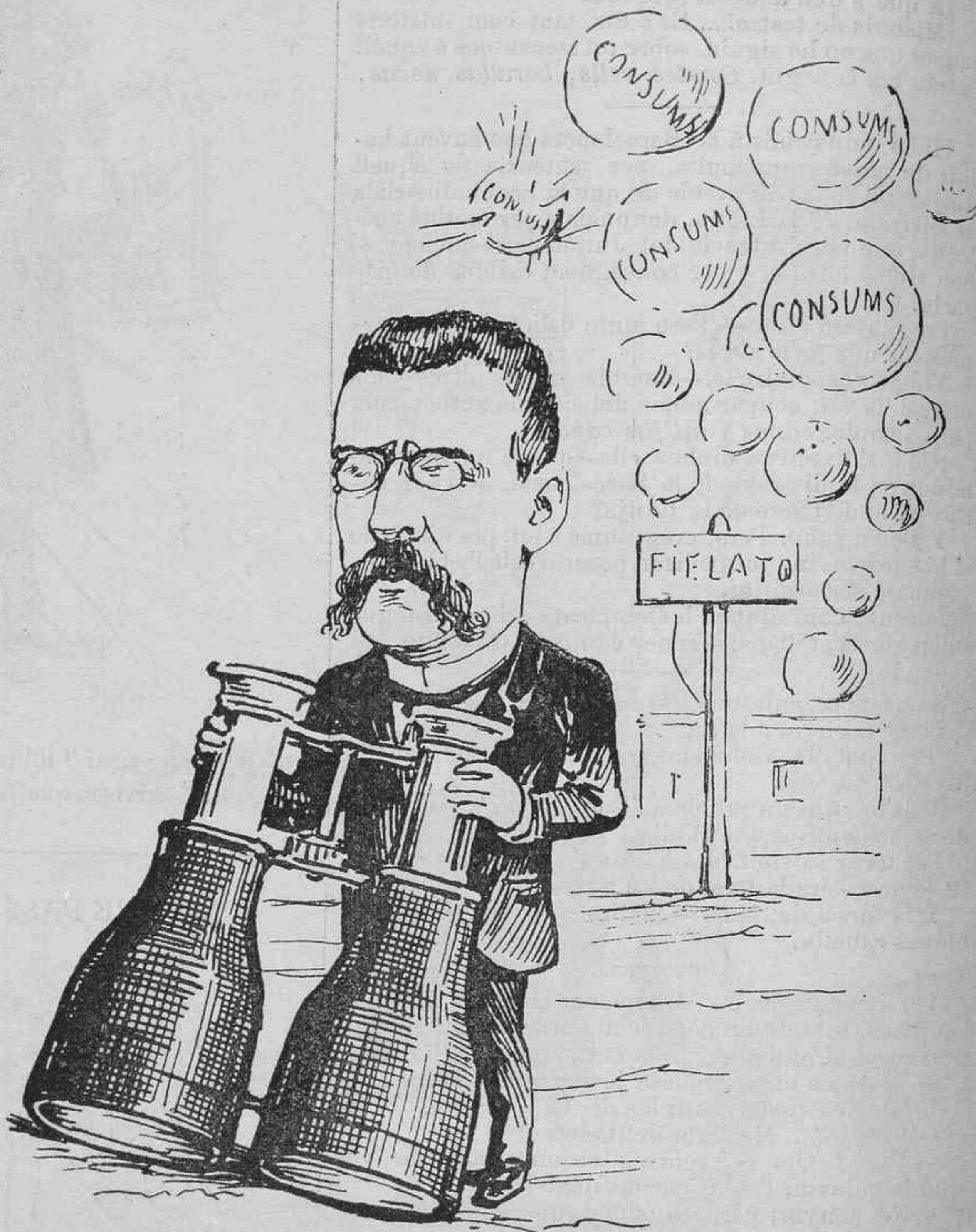
—Pero ¿que 't costaria passarte 'l raspall á lo menos un cop cada día?

—Si que fora graciós... ¡Raspallarme jó!... ¿Qué per ventura soch el meu criat?

Hi havia un subjecte, entrampat fins á la nou del coll, qu' estava á punt de casar á la seva filla.

—Lo qu' es de dot— deya al séu futur gendre —no puch donarli ni un céntim... pero aixís y tot prompte veurás tú lo que val aquesta xicota. És una alhaja!... Cregas que per esquivar á un acreedor no n' hi ha un altra á Barcelona.

CONSUMS CONSUMITS

—¡Senyor Comas, senyor Comas, compri uns gemelos de preu! Ab els lentes que ara porta, ¡no hi veu!

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Pe-re-sa*.
- 2.ª ANAGRAMA.—*Camas—Macas*.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Lo Vaquera de la piga rossa*.
- 4.ª TERS DE SÍLABAS.—
CI RE RA
RE YE TO
RA TO LI
- 5.ª CONVERSA.—*Manila*.
- 6.ª GEROGLÍFICH COMPRIMIT.—*Sótano*.

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

En mitj d' asprosas rocas y al cim d' una montanya, molt orgullós s' aixeca antich castell feudal;

son senyor es lo Comte *Prima-segón-tercera*, Marqués de Las Caborias, Duch de la Vall de Arán,

En reduhida sala tancada té una nena; es diu que va robarla del harém d' un Sultán y en consolar sas penas lo Comte prou s' esmera; mes la pobreta *quarta* para may de plorar.

Per ferli un poch de gracia, un bufón molt *vuyt-quarta sis* conta unas rondallas qu' ella *quarta* 'n fa cas, puig *quarta* entén ni gota lo llenguatge que parlan *dos* los uns com los altres, puig qu' ella n' es *total*.

Está en la seva estancia un hom molt gran d' alsaria ab cara *dos* farrenya, com si *quart* 'gués cobrat la seva senmanada, y per fer guarda á n' ella lo Comte *Hu-dos-tercera*, *sexta* va fer posar.

Lo Comte prou s' esmera en serli *prima-dugas*, mes á ella *quart sis* plau un vell de xeixanta anys, y ell pert lo *tersa-quarta* quan veu qu' aquella *mossa sis* dona un *quinta-séptima* que 'l deixa esborronat.

Per acabar, la noya, sa *dos* trista existencia mirant del millor modo pera portarho á cap, quan va durli la *teca*, la minyona del Comte,

ANTONI LÓPEZ, editor, Llibreria Espanyola
 Rambla del Mitj, 20, Barcelona
 Correu: Apartat n.º 2

ÚLTIMAS NOVEDADES

FUEGOS ARTIFICIALES POR Felipe Pérez y Gonzalez
 Un tomo 8.º Ptas. 4.

LOS MADRILES por J. LÓPEZ SILVA
 Prólogo de Jacinto O. Picón
 Un tomo 8.º Ptas. 3'50.

Antonio de Valbuena (Miguel de Escalada)

FE DE ERRATAS del Diccionario de la Academia Tomo 4.
 Ptas. 3

DIETARIOS para 1897 DESDE 1 á 4 pesetas

COLECCIÓN DIAMANTE (EDICIÓN LÓPEZ)

Tomo 47

NOVELITAS Y CUENTOS

por RAFAEL ALTAMIRA

Precio 2 reales.

LEY

DEL

TIMBRE DEL ESTADO

VIGENTE

Ptas. 1.

30
 céntimos

«LA ESQUELLA DE LA TORRATXA»

BARCELONA A LA VISTA

30
 céntimos

En el número próximo fijaremos el día de salida
 DEL

4.º cuaderno

que con toda seguridad dejará satisfecha la creciente expectación del público

30
 céntimos

DE VENTA 1.º cuaderno 30 céntimos.
 2.º cuaderno » »

30
 céntimos

Provincias: 35. 3.º cuaderno » »

AVIS IMPORTANTÍSSIM

Acabada la impressió del popular

ALMANACH

DE LA

ESQUELLA DE LA TORRATXA

pera 1897

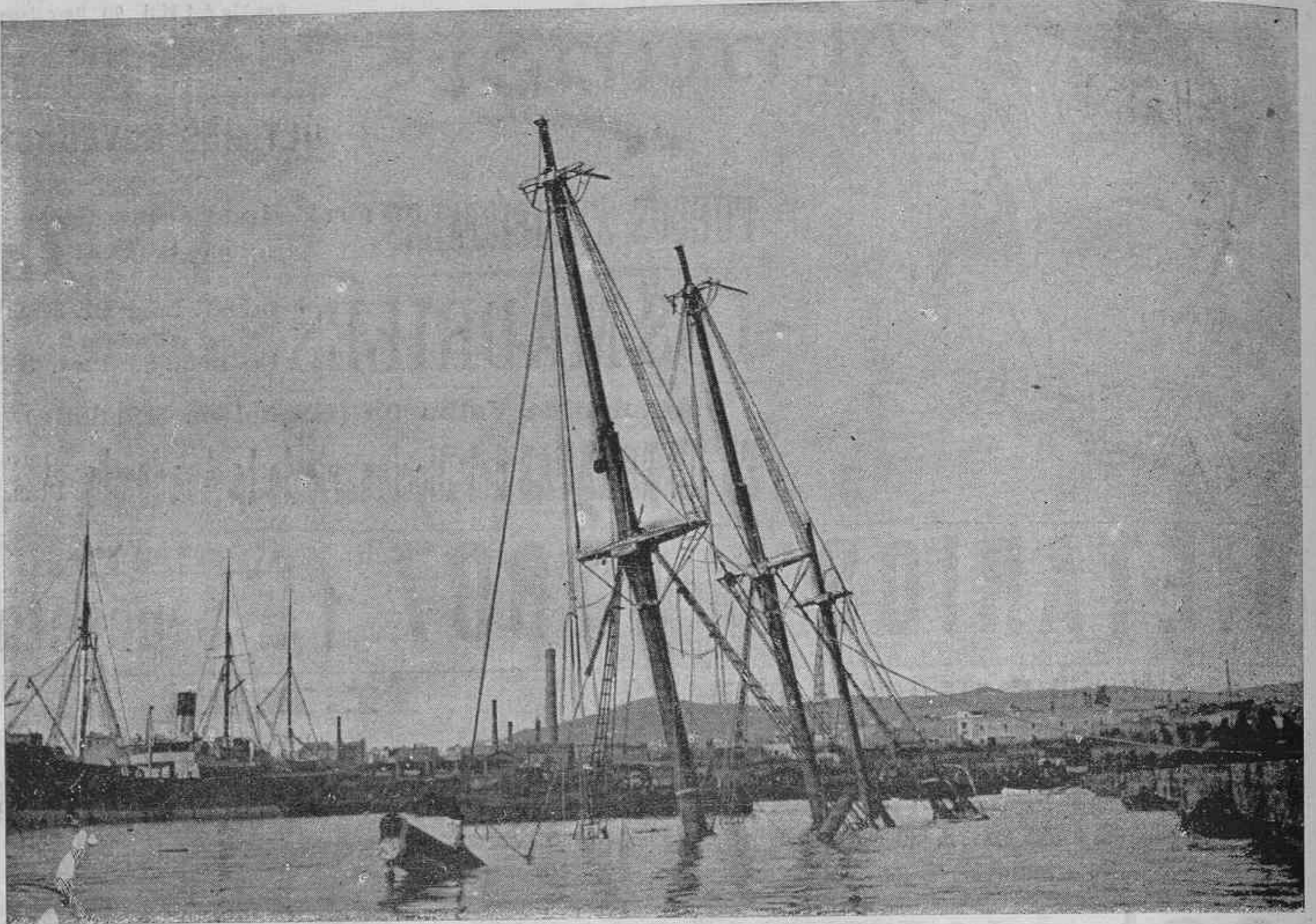
dintre de pochos días veurá la llum pública

NOTA: Los pedidos d' exemplars d' aquest almanach se servirán als nostres correspon-
 sals per rigorós torn. Els ho recordém pera evitar demoras en los envíos y aglo-
 meració de treball en la administració.

NOTA.—Tothom que vulga adreçar qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

DINS DEL PRIMER PORT D' ESPANYA

Inst. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA.

LO BARCO ITALIA «STEFFANO G.»
naufragat al mitj del dia, en el port de Barcelona.

servida ab molt esmero dintre uns riquíssims plats;
tragué una espina llarga de bacallá en conserva,
y sens pensar's hi gayre al coll se l' encastá
que 'ls grans xiseles que feya per morir ¡la pobreta!
tot lo castell del Comte varen fer ressonar.

ESCOLÁ VILAFRANQUÍ.

TRENCA-CLOSCAS

MARÍA DERI

CALELLA.

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo
títul de un drama castellá.

UN LLAGOSTÍ.

CADENA DE PUNTS

Sustituir los punts per lletras de modo que llegidas ver-
tical y horisontalment donguin: Primera ratlla: comestible—
Segona: nom de dona.—Tercera: célebre escriptor.—
Quarta: moneda.—Quinta: en las iglesias.—Sexta: animal.
—Séptima: nom d' home.—Octava: objecte de cuyna.—No-
vena: part de la cara.

DOS DE CERVERA.

SINONIMIA

A pesar de no fer mal
á ningú y se' un bon xicot

á en Blay un municipal
se 'l mirava ab molta tot.
Y succehí, no se perquè
que al pujá al pis principal
d' allá ahont ell está á llogué,
van portarlo á la total.

PAU PERILLA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8—Carrer de Barcelona.
1 8 6 1 8 6 8—Poble catalá.
1 2 6 6 7 4—Apellido d' home.
1 8 6 1 5—Ofici d' home.
1 5 1 5—Joguina.
1 2 4—Animal.
6 5—Nota musical.
6—Consonant.
1 5—Una lletra.
5 6 8—Util pel pajesos.
6 4 1 7—Poble catalá.
6 7 5 6 8—Poble catalá.
1 8 6 1 4 8—Apellido d' home.
1 8 6 1 8 6 8—Nom de dona.
1 8 3 4 5 6 7 8—Establiment.

UN CADIRAYRE.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

PO PO PO

VICENS G. Y. S.

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj 20,

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.